

Külföldi hírek, *Barbzele*

BIOKOVO '84

A Szlovák Barlangkutató Társulat 1984 nyarán tudományos kutató expedíciót szervezett a jugoszláviai Bikovo-hegység karsztjelenségeinek tanulmányozására. Az expedícióban 30 barlangkutató vett részt, és 3 külön csoportban 1984. augusztus 19-től szeptember 22-ig egymást váltva dolgoztak a fennsíkban. Az expedíció 20 új függőleges barlanggal gazdagította Jugoszlávia barlangleltárát. Köztük van a Vilimova jama (A-2), mely 396 m mély.

A Biokovo-hegység az adriai tengerparton terül el, a híres fürdőváros, Makarská felett. A hegység fő tömegét mezozoós mészkövek építik fel, a különböző vastagságú rétegek 40–50 °ban DNY-nak dőlnek. A fennsík mérete kb 30×5 km. Az északi és középső részek 1350 m körüli magasságban fekszenek, dél felé

A Biokovo-fennsík mély töbrökkel szagatott felszíne (Stibrányi Gusztáv felvétele)

a plató szintje folyamatosan csökken 700 m-ig. A felszínt több száz töbrök tarkítja, átmérőjük 100–400 m közt változik, mélységük pedig 50–200 m. Néhány töbrökben függőleges aknák nyílnak, mélységük 60–100 m. A töbrök fenekén levő barlangokban általában jégdugó van, mely nyáron sem olvad el. A jég nélküli barlangokban augusztusban 3–4 °C volt a hőmérséklet. Az évi csapadékátlag 1000 mm körül mozog. A terület hidrográfiája még nem teljesen tisztázott. A karsztvizek egy része a hegység északi lábánál bukkan a felszínre, de a szakemberek véleménye szerint a mélybeli vizek zöme a Vrulja melletti nagy tenger alatti forrásokat táplálja.

A Szlovák Barlangkutató Társulatnak a BOKOVO '84 volt az első központilag szervezett, külföldre irányuló tudományos kutató expedíciója. A nagy létszámú vállalkozás sikerét a gondos előkészítő munka és a sokoldalú koordináció biztosította.

Stibrányi Gusztáv

BÚVÁRSIKEREK A MORVA KARSZTBAN

Csehszlovákia leghosszabb barlangja a Morva Karszton található Amatérská jeskyně. A barlangrendszer megismert hosszát 1983-ban és 1984-ben a bűvárok sikeres felfedezései jóval megnyújtották. A prágai Speleoquanaut két bűvára 1983. december 17-én átúsztta azt a szifont, amely a C 13 jelzésű barlangot összekötötte az Amatérská-barlanggal. 1984. január 15-én a brnoi Labyrinth klub bűvárai végeztek sikeres merülést a C 13-barlangban: ők a Bílé vody (Fehér vizek) szifonját legyőzve átúsztak a Spirálka-barlangba. E két barlang hozzácsatolásával az Amatérská-barlangrendszer hossza elérte a 32,5 km-t. A Cseh Barlangkutató Társulat tagjai 1984-ben

és 1985 elején megoldották a Jedovnický-patak föld alatti titkát. A régészeti leleteiről ismert Býčí skála-barlangban mesterséges folyosóval kerülték meg a barlang végső szifonját, azonban 400 m után újra szifonhoz érkeztek. A brnoi Labyrinth klub bűvárainak sikerült áthatolniuk a szifonon 1984. december 30-án és 1985. január 5-én, s a túloldalon terjedelmes barlangba jutottak (1970 m). Ez is szifonnal végződött, de 1985. február 16-án ezt is átúszták, és bejutottak a Rudické propadání-barlangba. A két barlang összekötésével létrejött egy 12 300 m hosszú barlangrendszer.

Michal Piškula

ÖSSZESÍTÉS A SZOVJETUNIÓ 100 MÉTERNÉL MÉLYEBB ÉS 500 MÉTERNÉL HOSSZABB BARLANGJAIRÓL

Sor-szám	Terület	Barlangok száma	Mélyebb mint			Hosszabb mint				Mindkét max. feltelt ki-elégíti
			100	200	500	0,5	1	5	10	
1	Nagy-Kaukázus	165	116	41	10	95	45	3	2	46
2	Kis-Kaukázus	2	—	—	—	2	1	—	—	—
3	Krím	46	40	7	1	15	6	1	1	9
4	Dnyeszter—Fekete tenger melléke	13	—	—	—	13	11	6	5	—
5	Valdajszkaja	37	—	—	—	37	22	3	—	—
6	Ural	52	7	—	—	51	33	5	—	6
7	Közép-Ázsia	32	23	5	2	18	12	2	2	9
8	Szibéria	31	11	2	—	28	15	3	2	8
9	Távol-Kelet	10	2	—	—	8	4	—	—	—
10	Összesen	388	199	55	13	267	149	23	12	78

A. Klimcsuk, a Szovjet Barlangkutató Szövetség Nagybarlang Bizottsága elnökének közlése nyomán közzétette J. Middleton.

Caves and Caving
1984. 25. szám

AFRIKA LEGMÉLYEBB BARLANGJA

Az afrikai kontinens legmélyebb barlangja a 975 m mély *Gouffre du Leopard*, arab nevén Anou Ifflis. Az Algertől DNY-ra kb. 100 km-re, a Djurdjura-hegységben 2160 m tengerszint feletti magasságban nyíló aknabarlangot 1980 óta kutatják a francia barlangkutatók.

Az 1983. évi tavaszi expedíció —725 m-re, a nyári

—975 m-re jutott le a lépcsőzetes aknák sorozatából álló barlangba. A végponti szifont egy 10 l/sec. hozamú vízhozáfolyás táplálja. A barlang a —840 m-es szinten több ágra oszlik, van remény az 1000 méteres bűvös határ átlépésére is.

Spelunca
1984. 15. szám

INNEN – ONNAN

A „Blue Holes 1984” expedíció folytatta a *Bahama-szigetek* tengerszint alatti barlangjainak, elsősorban a Zodiac-barlangrendszer feltárását. A cseppkövekben gazdag, nagyméretű víz alatti járatokról filmet forgattak a BBC tévétársaság részére, biológiai megfigyeléseket végeztek és több új barlangot tártak fel. A legnagyobb barlangtermet a *Lucy's Cave*-ben mérték fel, melynek hossza 120 m, szélessége 50 m, magassága 10 m.

Augusztusban 6 angol és 6 ausztrál barlangkutató a *Jáva szigetén* levő Kelet—Gunung Sewu karszterületeire vezetett expedíciót. A 20 napig tartó akció során — helyi erők támogatásával — 20 km barlangjáratot térképeztek fel, ebből több, mint 11 km-t a *Luwang Jaran* barlangrendszerében, amely jelenleg Indonézia leghosszabb barlangja. Több barlang feltárását — idő hiányában — félbe kellett hagyniuk, a terület kutatását folytatják.

1984 nyarán a harmadik expedíciót vezették angol barlangkutatók a *dél-norvégiai Nordland* Mosjøentől délre eső területére. A 16 napos expedíció 3,8 km barlangjáratot tárt fel, amelyből 3 km-t fel is térképeztek. A kutatást itt sem tekintik befejezettnek.

Caves and Caving
1984. 26. szám

Tizenhat brit barlangkutató részvételével a *Mulu Nemzeti Parkban* (Borneó) vezetett harmadik MULU-expedíció a Paku-völgy térségében több, mint 27 km, a Benarat-hegységben 20 km új barlangjáratot tárt és térképezett fel. Az utóbbi területen kutattott jelentősebb barlangok: Sacai's Cave, Menagerie Cave, Deception Cave, Cobweb Cave, Lower Tiger, Tiger Cave.

Az eddigi három MULU-expedíció (1977—78., 1980., 1984.) összesen 150 km barlangjáratot tárt fel és dokumentált.

Caves and Caving
1984. 25. szám

Az Alpok olaszországi részén levő Tambura-hegyen 1720 m tengerszint feletti magasságban nyíló *Abisso Paolo Roversi* aknabarlangban —760 m-es mélységet értek el. A korábban itt feltárt aknasor —755 m-ig vezetett. Ennek egyik oldalánál keresztlél (kb. —300 m-nél ágazik el) több nagyméretű termet (Aleksandra, Caos) és egy —760 m-re vezető aknasort tárt fel az 1984 februárjában vezetett expedíció. A barlangrendszer kutatásában lengyel kutatók is részt vettek.

Sottoterra
1984. 67. szám

1983 augusztus-szeptemberében egy négy fős francia bűvárcsoport a *dél-ausztráliai Nullarbor* sivatagos mészkőablaja alatt kb. 100 m mélységben több, mint 5 km hosszú barlangrendszert tárt fel. A *Cocklebiddy Cave* teljes hossza 6090 m-re nőtt. Az új rekordot egy 47 óra időtartanú merüléssel állították fel, melynek során 10,2 km-t tettek meg a barlangban.

Az első szifon hossza 1000 m, mélysége —12 m; a másodiké 2550 m, mélysége —27 m; a harmadiké 1790 m, mélysége —18 m.

Spelunca
1984. 15. szám

Az „Innen-onnan” rovat híreit fordította és összeállította:

Szablyár Péter

Mindennemű speleológiai — expedíciós — geológiai felszerelés

Petzi, TSA-Marbach, Troll, Stubai, Edelweiss — Edelrid gyártmányokból, karbidlámpák — fejlámpák — geológuskalapácsok, Jumar-, Gibbs-, Petzi-karabinerek, Maillons-mászókötelek, beülő-bekötőhevederek, önfűróék, bivakmatrac — barlangi hátizsák — PVC-overall — rugalmas alsóruha, könyvek, térképek, nemzetközi kiadványok stb.

Kapható:

Erika Kittel — Werner Hollender barlangkutató felszerelés üzletében Bécsben.

Kérje részletes katalógusukat.

Az illusztrált katalógus a Társulat titkárságán megtekinthető.

HOLLENDER+KITTEL

A - 1030 Wien, Rasumofskygasse 34/17 Tel.: (0222) 73 29 694
